

ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

The Career Attitude of Students in Faculty of Veterinary Science, Mahidol University

พรเพ็ญ เผือกเอม¹ และ กาญจนา ประสงค์^{2*}
Pornpen Phuakaim¹ and Kanjana Prasong^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติในการเลือกประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านการรู้จักตัวเอง ด้านลักษณะงานและการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพจำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา ประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ทัศนคติในการประกอบอาชีพของนักศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะของงานและด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยอัตราส่วนร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตเพราะเป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคต และกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่เลือกเข้าร่วมเป็นลำดับแรกคือกิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพ ในด้านทัศนคติในการประกอบอาชีพของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติในการประกอบวิชาชีพสูงที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.21 คิดเป็นระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: นักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์/ มหาวิทยาลัยมหิดล/ ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพ

Abstract

The research studied career attitudes: (1) knowledge of oneself, (2) knowledge of the career, and (3) preparation for the career, of the students at the Faculty of Veterinary Science, Mahidol University (MUVS). The participants of the study were the students in the Doctor of Veterinary Medicine Program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University, of the academic year 2019. The participants were divided into groups by their year of study. The data were collected from 224 students using questionnaires, which had two separate parts: (1) general information and (2) the career attitudes: knowledge of oneself, knowledge of the career, and preparation for the career. The data were analyzed for the percentage, mean, and standard deviation. The research found that the majority of the sample population is female. The reason students chose to study in the program is the intention to become a professional veterinarian. The activities that students gave first attention

¹ งานบริหารการศึกษา พัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Education Program in Educational Administration Student Development and Alumni relations, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University

² ภาควิชาเวชศาสตร์คลินิกและการสาธารณสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Education Program Department of Clinical Sciences and Public Health, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University

*Corresponding author: kanjana.prg@mahidol.edu

Received : 24 สิงหาคม 2563/ Revised : 30 กันยายน 2563/ Accepted : 16 ตุลาคม 2563

and chose to participate in are the academic-and-veterinary professional development activities. The career attitude of the students is at a high level ($\bar{X} = 4.11$), while the 6th-year students have the highest level of career attitude with an average of 4.21

Keywords: Students of the Faculty of Veterinary Science/ Mahidol University/ Career Attitude

1. บทนำ

ตามราชกิจจานุเบกษา เรื่อง พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 32 กำหนดว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่กับผู้เรียนโดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพและเป็นคนดีของสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ [1] มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก และจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ก็มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพโดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learning Centered) มุ่งผลลัพธ์ของผู้เรียน (Outcome Based Education) ให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยกระบวนการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ และสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้กับประสบการณ์เดิม (Constructivism) เพื่อสร้างบัณฑิตสาขาสัตวแพทยศาสตร์ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศ [2]

เมื่อปี พ.ศ. 2532 รัฐบาลได้เสนอแผนการผลิตสัตวแพทย์ โดยให้เพิ่มกำลังการผลิตสัตวแพทย์เพื่อบทบาทในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารที่มาจากสัตว์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2533-2547 เป็นระยะเวลา 15 ปี ดังนั้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบันจึงได้มีการเพิ่มกำลังการผลิตสัตวแพทย์ร่วมกับการเปิดคณะสัตวแพทยศาสตร์ในสถาบันต่างๆ เพิ่มเติม ทำให้มีจำนวนสัตวแพทย์เพิ่มสูงขึ้นจากจำนวน 1,290 คน ในปี 2532 เป็นจำนวน 7,554 คนในปี 2557 และจากการคาดการณ์กำลังคนด้านอาชีพสัตวแพทย์พบว่า ในปี พ.ศ. 2568 จะมีจำนวนสัตวแพทย์เพิ่มขึ้นเป็น 12,297

คน โดยส่วนใหญ่เลือกทำงานในสถานพยาบาลสัตว์ รองลงมาคืองานด้านปศุสัตว์ภาคเอกชน [3] ซึ่งจากการเพิ่มกำลังการผลิตสัตวแพทย์ดังกล่าว ทำให้การเลือกประกอบอาชีพของสัตวแพทย์มีอัตราการแข่งขันที่สูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผู้ที่จะเริ่มเข้าสู่อาชีพควรจะได้รับรู้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพให้มากที่สุดก่อนที่จะตัดสินใจเข้าสู่อาชีพนั้นๆ ข้อมูลที่สำคัญประกอบด้วย การรู้จักตนเอง เช่น ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ การรู้จักอาชีพ เช่น ลักษณะของงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพและทิศทางตลาดแรงงาน [4] ดังนั้น การศึกษาทัศนคติในด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะงาน และการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพของนักศึกษา จะทำให้การวางแผนการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมการสร้างทัศนคติที่ดีและสร้างความพร้อมในการเลือกประกอบวิชาชีพสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติในการเลือกประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาตัวแปรต้นประกอบด้วย ชั้นปีที่กำลังศึกษา เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต และการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติในการเลือกประกอบวิชาชีพของนักศึกษา ในด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะของงานและการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ โดยคาดหวังประโยชน์ให้คณะฯ สามารถกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในด้านการประกอบวิชาชีพให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศมากยิ่งขึ้น

2. วัสดุและวิธีการ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการรับรองโดยคณะกรรมการการวิจัยในคนชุดกลาง มหาวิทยาลัยมหิดล (MU-CIRB) รหัสโครงการ MU-CIRB 2017/077. 0704 โดยศึกษาจากประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2562 จำนวน 273 คน ได้รับแบบสอบถามที่ตอบคำถามครบถ้วนจำนวน 224 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.05 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ชั้นปี เพศ เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต และการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และส่วนที่ 2 ทักษะคิดในการประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านการรู้จักตนเอง จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาทักษะและความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านลักษณะของงาน จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง สวัสดิการ ความก้าวหน้าในอาชีพ ความปลอดภัยในการทำงาน และความมั่นคงในการทำงาน และการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการฝึกงานในหน่วยงานต่าง ๆ ระหว่างศึกษา การลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่ต้องการ และการฝึกทักษะหรือพัฒนาความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่ต้องการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยสร้างตามมาตรฐานวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดการให้คะแนนระดับการให้ความสำคัญ 5 ระดับ โดยมีความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ระดับ 0.89 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของประชากรด้วยอัตราส่วนร้อยละ (%) และวิเคราะห์ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพ ในด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะของงานและการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์และแปลผลของค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้ [5]

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80

หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60

หมายถึง มีความสำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40

หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20

หมายถึง มีความสำคัญมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00

หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด

3. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 224 คน แบ่งเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 41 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 33 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 40 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 38 คน และชั้นปีที่ 6 จำนวน 32 คน เป็นเพศชายรวม 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 เป็นเพศหญิงรวม 175 คน คิดเป็นร้อยละ 78.13 ในด้านเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาเพราะเป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคต จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 64.73 รองลงมาคือเลือกตามลำดับคะแนนที่คาดว่าจะสอบเข้าศึกษาได้ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 23.21 และเลือกเข้าศึกษาตามคำแนะนำของผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.05 ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเป็นอันดับแรก คือกิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 รองลงมาคือกิจกรรมด้านบริการสังคมหรือจิตอาสา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 และกิจกรรมด้านการประกวดแข่งขัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.96 กิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.16 และกิจกรรมสันทนาการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 ตามลำดับ

ผลการศึกษาด้านทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า

1) ด้านการรู้จักตนเอง นักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญกับการรู้จักตนเองสูงที่สุด คิดเป็นระดับมาก (\bar{x} = 4.17) รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 5 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ตามลำดับ (\bar{x} = 4.08, 4.06, 4.02, 3.91, และ 3.86)

2) ด้านลักษณะของงาน นักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีทัศนคติในด้านการให้ความสำคัญกับลักษณะของงาน

สูงที่สุด คิดเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 6 และชั้นปีที่ 2 ตามลำดับ ($\bar{x} = 4.20, 4.12, 4.06, 4.04,$ และ 4.02)

3) ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติในการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพสูงที่สุด คิดเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมาคือชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 1 ตามลำดับ ($\bar{x} = 4.27, 4.19, 4.14, 4.09,$ และ 3.99)

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมของทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาทั้ง 3 ด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติในการประกอบวิชาชีพสูงที่สุด คิดเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$) ส่วน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.12 คิดเป็นระดับมากที่สุด และชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.01 และชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ของทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ($n = 224$)

ชั้นปี	ด้านการรู้จักตนเอง			ด้านลักษณะของงาน			ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ			รวมทุกด้าน	
	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{x}	ค่าระดับ
1	3.91	0.85	มาก	4.06	0.79	มาก	3.99	0.98	มาก	3.99	มาก
2	3.86	0.94	มาก	4.02	0.85	มาก	4.14	0.89	มาก	4.01	มาก
3	4.06	0.85	มาก	4.12	0.89	มาก	4.19	0.90	มาก	4.12	มาก
4	4.08	0.97	มาก	4.20	0.88	มากที่สุด	4.27	0.81	มากที่สุด	4.18	มาก
5	4.02	1.01	มาก	4.24	0.86	มากที่สุด	4.09	0.97	มาก	4.12	มาก
6	4.17	0.77	มาก	4.04	0.94	มาก	4.41	0.76	มากที่สุด	4.21	มากที่สุด
รวม	4.02	0.11	มาก	4.11	0.09	มาก	4.18	0.15	มาก	4.11	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาเพราะเป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคต จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 64.73 เนื่องจากหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรทางด้านวิชาชีพที่มีความเฉพาะที่จัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และสามารถบูรณาการศาสตร์ทางสัตวแพทย์ร่วมกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดการปัญหาสุขภาพสัตว์ของประเทศชาติได้อย่างเหมาะสม [2] นอกจากนี้การประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่อนุมัติโดยสัตวแพทย์สภาซึ่งจะต้องผ่านการประเมินและรับรองความรู้ความสามารถของสัตวแพทย์จึงจะสามารถ

ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ได้ ดังนั้นผู้ที่เลือกเข้ามาศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่จะต้องมีความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคต

ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์นั้น กิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับแรก คือ กิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 รองลงมาคือ กิจกรรมด้านบริการสังคมหรือจิตอาสา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในชั้นปีที่ 1 นักศึกษาจะต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เช่น กลุ่มภาษา กลุ่มสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมถึงกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ เช่น ชีววิทยา เคมี เคมีอินทรีย์ [2] โดยที่ยังไม่ได้ศึกษารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยตรง ทำให้นักศึกษาต้องการศึกษา เรียนรู้หรือหาประสบการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับ

วิชาชีพการสัตวแพทย์เพิ่มขึ้น ในส่วนของชั้นปีอื่น ๆ นั้น เนื่องจากวิชาชีพการสัตวแพทย์ เป็นวิชาชีพที่มีความหลากหลายทั้งกลุ่มวิชาและชนิดสัตว์ โดยตามหลักสูตร นักศึกษาจะต้องศึกษาในทุกกลุ่มวิชาและทุกชนิดสัตว์ ซึ่งด้วยระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนที่จำกัดทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนในภาคบรรยายและภาคปฏิบัติได้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์เท่านั้น หากนักศึกษามีความสนใจกลุ่มวิชาหรือสัตว์ชนิดใดเป็นพิเศษก็ต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และทักษะหัตถการต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ทางสัตวแพทย์ กิจกรรมเปิดบ้านสัตวแพทย์ เป็นต้น ในส่วนของกิจกรรมด้านบริการสังคมหรือจิตอาสา นั้น เป็นกิจกรรมที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านการมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม [6] การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาจึงมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพการสัตวแพทย์เพื่อการบริการสังคม รวมถึงเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และทักษะหัตถการต่าง ๆ ของนักศึกษาได้อีกด้วย เช่น กิจกรรมค่ายสัตวแพทย์อาสา โครงการกักกันภัยพิศสุนัขบ้า โครงการฝึกสุนัขนิสัยดี เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความสามารถที่ได้ไปใช้จริง และเป็นการถ่ายโยงการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ที่เน้นการพัฒนาบุคคล ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ แนวคิด ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สิ่งสำคัญที่สุดคือการปลูกฝังให้นักศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาความคิดของตนเอง บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต โดยต้องยึดหลักในแง่ของความรู้ในวิชาแกนและทักษะแห่งศตวรรษใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นต้น [7] ดังนั้น การที่นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ จึงมีส่วนในการสร้างโลกทัศน์และแนวทางในการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในอนาคตให้นักศึกษาได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ในด้านการศึกษาทัศนคติในการประกอบวิชาชีพของ นักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติในการประกอบวิชาชีพในภาพรวมสูงที่สุด คิดเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็นระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคิดเป็นระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ถัดมาคือชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 1 คิดเป็นระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, 3.99$ ตามลำดับ) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดคือด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.18$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 6 ให้ความสำคัญสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือด้านลักษณะของงาน ($\bar{X} = 4.11$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ให้ความสำคัญสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$) สอดคล้องกับการศึกษาของ นราธิป อีธธนาธร ที่พบว่านักศึกษาสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาแตกต่างกันจะมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน [8] และผลการศึกษาของ เสฎฐวุฒิ หนูม คำ และ สัจฉรเศรษฐ์ เรื่องเดชสุวรรณ ที่ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นที่สูงที่สุดคือ ปัจจัยด้านค่าจ้างและผลประโยชน์ตอบแทน รองลงมาคือ ขนาดองค์กร ความก้าวหน้าในงาน ด้านลักษณะงานที่ตรงกับความสามารถ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคงขององค์กร ด้านความสะดวกในการเดินทางและชื่อเสียงขององค์กร ตามลำดับ [9] และภาณุวัฒน์ สว่างแสง พบว่าปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านองค์กร ด้านครอบครัว ด้านอิทธิพลบุคคล [10] ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 เป็นการศึกษาในระดับปริคณิกหรือพื้นฐานทางการสัตวแพทย์ ประกอบด้วย ชั้นปีที่ 1 เป็นการนำความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ เพื่อใช้สำหรับการศึกษาในวิชาชีพการสัตวแพทย์ระดับปริคณิก ชั้นปีที่ 2 สามารถอธิบายโครงสร้างและการทำงานของร่างกายสัตว์ พื้นฐานการดูแลและการจัดการสุขภาพสัตว์ อาชีวอนามัย และคิดวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิกอย่างเป็นระบบ ชั้นปีที่ 3 สามารถอธิบายสาเหตุและกลไกการเกิดพยาธิสภาพในสัตว์ หลักการทางเภสัชวิทยา หลักการทำวิจัย เพื่อใช้สำหรับการศึกษาในวิชาชีพการสัตวแพทย์ และ

คิดวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิกอย่างเป็นระบบ ในขณะที่
 ชั้นปีที่ 4 ถึง ชั้นปีที่ 6 เป็นการศึกษาในระดับชั้นคลินิก
 ประกอบด้วย ชั้นปีที่ 4 มีทักษะปฏิบัติทางอายุรกรรม
 และศัลยกรรมทางสัตวแพทย์ในสุนัขและแมว หลักการ
 จัดการทางอายุรกรรมของสุกรและสัตว์ทดลอง
 ดำเนินการวิจัย และคิดวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิกอย่าง
 เป็นระบบ ชั้นปีที่ 5 มีทักษะปฏิบัติทางอายุรกรรมและ
 ศัลยกรรมทางสัตวแพทย์ในม้าและสัตว์เลี้ยงชนิดพิเศษ
 สัตว์เพื่อการบริโภค สัตว์ป่า สัตว์สวนสัตว์ ทักษะปฏิบัติ
 ทางสัตวแพทย์สาธารณสุข กฎหมายและจรรยาบรรณ
 ทางสัตวแพทย์ ดำเนินการวิจัย และคิดวิเคราะห์ปัญหา
 ทางคลินิกอย่างเป็นระบบ และชั้นปีที่ 6 มีทักษะปฏิบัติ
 ทางคลินิกในกลุ่มสัตว์เลี้ยงเป็นเพื่อนและสัตว์เพื่อการ
 บริโภค สัตวแพทย์สาธารณสุข สรุปลงและนำเสนอ
 ผลงานวิจัย [2] ซึ่งการเรียนการสอนในระดับคลินิกทำ
 ให้นักศึกษาได้มีโอกาสรับรู้และมีประสบการณ์ตรงที่
 เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์เพิ่มขึ้นจากการเรียน
 การสอนในระดับชั้นปริคลินิก จึงทำให้นักศึกษามี
 ทักษะคิดและการรับรู้แนวทางในการประกอบวิชาชีพสูง
 กว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยและ
 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยได้ดังนี้ นักศึกษาคณะสัตว
 แพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติในการ
 ประกอบวิชาชีพทั้งในด้านการรู้จักตนเอง ด้านลักษณะ
 ของงาน และด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบ
 อาชีพในระดับมาก รวมถึงในภาพรวมทั้ง 3 ด้านก็อยู่
 ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากเหตุผลหลักใน
 การเลือกเข้าเรียนในหลักสูตรสัตวแพทย์ศาสตร์บัณฑิต
 ของนักศึกษาส่วนใหญ่คือเป็นสาขาที่ตรงกับความ
 ต้องการที่จะประกอบอาชีพในอนาคต ประกอบกับการ
 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาตั้งแต่เริ่ม
 เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 โดยกิจกรรมที่สนใจเข้าร่วมเป็น
 ลำดับแรกคือ กิจกรรมด้านวิชาการและวิชาชีพ เช่น
 กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพทางการสัตว
 แพทย์ กิจกรรมเปิดบ้านสัตวแพทย์ ลำดับถัดไปคือ
 กิจกรรมด้านบริการสังคมหรือจิตอาสา เช่น ค่ายสัตว
 แพทย์อาสา กิจกรรมกันภัยพิษสุนัขบ้า ซึ่งการเข้าร่วม
 กิจกรรมพัฒนานักศึกษาดังกล่าว มีส่วนในการสร้างโลก
 ทัศน์และแนวทางในการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
 ในอนาคตให้นักศึกษาได้อย่างชัดเจน สำหรับทัศนคติ
 ต่อการประกอบวิชาชีพนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีระดับ
 ทัศนคติในการประกอบวิชาชีพสูงที่สุด โดยมีค่าระดับ
 มากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาในชั้นปีที่ 6 จะได้ฝึกทักษะ

ทางคลินิก ณ โรงพยาบาลสัตว์ ฟาร์มปศุสัตว์ และ
 สถานประกอบการต่างๆ ซึ่งนักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติ
 ทางคลินิกและทำหัตถการต่างๆ เสมือนเป็นสัตวแพทย์
 ภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ผู้สอน
 หรือสัตวแพทย์พี่เลี้ยง และการจัดกิจกรรมแนะแนวการ
 ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์อย่างต่อเนื่องตลอดปี
 การศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทัศนคติในการ
 ประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี ซึ่งจากผลการศึกษา
 ดังกล่าวจะทำให้คณะฯ สามารถกำหนดแนวทางในการ
 จัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
 เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพให้ตรงตามความต้องการ
 ของนักศึกษาและสอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่
 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการสำรวจพบว่า
 ทัศนคติในการประกอบอาชีพ ด้านการรู้จักตนเองของ
 นักศึกษาคณะสัตวแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มี
 ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 4.02 ดังนั้น คณะฯ ควร
 มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านดังกล่าว
 เพิ่มขึ้น โดยพิจารณาในด้านการรับรู้ความถนัด ความรู้
 ความสามารถของตนเอง การประเมินตนเองตามเกณฑ์
 การประเมินความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานของการ
 ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ลักษณะงานที่สอดคล้อง
 กับบุคลิกภาพของตนเอง ทัศนคติของตนเองที่มีต่อ
 ลักษณะงานรูปแบบต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษามี
 การประเมินตนเองและพิจารณาเลือกประกอบอาชีพที่
 เหมาะสมกับตนเองได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จาก
 การศึกษาที่พบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 มี
 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในการประกอบวิชาชีพโดยรวมต่ำ
 กว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ถึงชั้นปีที่ 6 ซึ่งคณะฯ อาจจัด
 กิจกรรมที่ สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม
 พัฒนานักศึกษาดังแต่เริ่มเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ซึ่งจะ
 เป็นการสะสมการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการ
 ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ตลอดระยะเวลา
 การศึกษาในหลักสูตร โดยการเปิดโอกาสให้นักศึกษา
 ได้ฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพนอกหลักสูตร เช่น
 การศึกษางานในโรงพยาบาลสัตว์ ฟาร์ม หรือสถาน
 ประกอบการต่างๆ รวมถึงได้มีส่วนร่วมในด้านการดูแล
 สุขภาพสัตว์ในหน่วยงานต่างๆ ของคณะฯ เช่น บ้านรัก
 หมาศาลายา ศูนย์แรกรับและฟื้นฟูสัตว์ป่า
 ณ โรงพยาบาลปศุสัตว์และสัตว์ป่า อ.ไทรโยค
 จ.กาญจนบุรี เป็นต้น รวมถึงการจัดกิจกรรมแนะแนว
 การประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ โดยมีศิษย์เก่าที่
 ปฏิบัติงานในสาขาต่างๆ มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 ในการประกอบวิชาชีพให้กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 5 และ 6
 อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญในการ

พัฒนาทัศนคติในการประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง จากการศึกษาที่พบว่าสัดส่วนอุพาทานสัตวแพทย์ปศุสัตว์ทั้งในส่วนราชการและเอกชนมีสัดส่วนน้อย ในขณะที่มีอุปสงค์หรือความต้องการมากและมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสัตวแพทย์ให้เข้ามาประกอบวิชาชีพในกลุ่มงานนี้ให้มากยิ่งขึ้น จึงควรมีการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันระหว่างสถาบันผลิตบัณฑิตสัตวแพทย์กับบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานราชการ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตบัณฑิตเพื่อประกอบวิชาชีพด้านปศุสัตว์มากขึ้น [3]

4. เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พุทธศักราช 2562. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก ราชกิจจานุเบกษา (ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562).
2. คณะสัตวแพทยศาสตร์. รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุงปีการศึกษา 2563. นครปฐม: คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล; 2563.
3. ศุภรัตน์ บุญยชาติ, สุวิชา เกษมสุวรรณ, วลาสินี มูลอามาตย์, กนกอร เอื้อเกษมสิน, ภาณุวัฒน์ แย้มสกุล, ศิริพร เพ็ชรสุขมณี และคณะ. การคาดการณ์กำลังคนทางด้านอาชีพสัตวแพทย์ ปี พ.ศ.2568. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข 2561; 12(2):232-44.
4. กรมการจัดหางาน. คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน; 2559.
5. Best, J. W. Research in Education. 3rd ed. New Jersey: Prentice hall Inc.; 1977.
6. กองกิจการนักศึกษา. คู่มือนักศึกษา ประจำปี การศึกษา 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2561.
7. รมย์รัมภา ญัฐธัญติรุจ. การบริหารกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย 2562;10(2):11-23.
8. นราธิป อีธนาธร. ความคาดหวังของนักศึกษา สาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคใต้ตอนบนที่มีต่อการประกอบอาชีพ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2561;29(2):96-110.
9. เสฏฐวุฒิ หนู่มคำ และ สัชฌ์เศรษฐ์ เรืองเดชสุวรรณ. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 2557;7(2):160-7.
10. ภาณุวัฒน์ สว่างแสง. ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2562;38(2):84-92.